

Doel

Bevorderen van hechting tussen moeder en baby en slagen van borstvoeding. Deze richtlijn heeft betrekking op de gezonde à terme zuigeling.

Doelgroep

Verpleegkundige, kraamverzorgende, verloskundige, gynaecoloog.

Definitie

Het kort na de geboorte naakt en toegedekt liggen van de baby op de blote huid van de moeder gedurende tenminste 1 uur ongestoord.

Het contact kan starten op 3 tijdstippen na de bevalling:

- Onmiddellijk huid-op-huid contact: in de eerste minuten na de geboorte
- Heel vroeg huid-op-huid contact: start 30-40 minuten na de geboorte
- Vroeg huid-op-huid contact: in de eerste 24 uur na de geboorte

Indicatie

Bij de gezonde pasgeborene zowel na vaginale baring als na sectio wordt kort na de geboorte huid-op-huid contact nagestreefd.

Voordelen

- Zuigelingen blijven beter warm.
- Bloedsuikerspiegel, hartslag en ademhaling van baby zijn stabiel.
Het vroege postpartum contact ondersteunt ook de structurele en functionele ontwikkeling van de hersenen bij de zuigeling.
- Bij huid-op-huid contact koloniseert de huidflora van de moeder de steriele darmen van de pasgeborene. Dit is essentieel voor een gezonde darmflora in de baby en daarmee voor de opbouw van zijn immuniteit.
- Baby's huilen 12 keer minder.
- Betere hechting tussen moeder en baby.
- Aantoonbaar (statistisch significant) positief effect op geven van borstvoeding gedurende 1 tot 4 maanden na de geboorte.
- Baby's zuigen effectiever tijdens de 1^e borstvoedingssessie.
- Moeders zijn minder angstig 3 dagen na de geboorte.
- Het herstel van de moeder; minder postpartum bloedingen, minder stuwingspijn van de borsten en minder pijn in de borsten na 3 dagen, minder kans op een postnatale depressie en op lange termijn minder risico op borst- en ovariumcarcinomen.

Nadelen

Nadelen zijn niet aangetoond. Er is geen groter risico op temperatuurdaling bij gezonde baby's.

Algemene aandachtspunten

- Overtuig je van de juiste patiënt door naam en geboortedatum te controleren.
- Pasgeborene goed afdrogen en bedekken met mutsje en dekens om afkoeling tegen te gaan.
- Pasgeborene minimaal 1 uur ongestoord op blote huid van moeder laten liggen.
- Pasgeborene dient in de juiste houding te liggen. Het hoofdje wordt naar links of rechts gedraaid, waarbij het hoofdje en het lichaam in 1 lijn liggen.
- Stel interventies zo mogelijk uit tot na het eerste aanleggen. Indien dit niet kan, wordt het blote huid-op-huid contact alsnog zo snel mogelijk ingehaald.
- Vitamine K, het opnemen van de temperatuur of het uitvoeren van een capillaire glucose controle bij de neonaat, kan ook bij moeder op de borst worden volbracht.
- Bij complicaties bij moeder en/of pasgeborene kan het huid-op-huid contact ten alle tijde worden onderbroken.

Werkwijze

- Direct na geboorte wordt baby naakt op blote huid van moeder gelegd en goed afgedroogd.
- Conditie van de baby wordt beoordeeld. Indien de APGAR score negatief veranderd na 5 of 10 minuten mag er wel ingegrepen worden. Indien men twijfelt aan de saturatie van het kind, kan deze ook gecontroleerd worden op de buik van moeder.
- Baby krijgt mutsje op en wordt toegedekt met molton, deken en/of celstofmatje.
- Bij sectio kan baby op verkoeverkamer huid-op-huid contact krijgen met moeder. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de Hug-me.
- Indien de toestand van moeder dit niet toelaat, kan baby naakt en toegedekt op ontblote borst van partner liggen.
- Verpleegkundige, verloskundige of kraamverzorgende helpt bij aanleggen aan de borst.
- Pasgeborene blijft ten minste 1 uur ongestoord bij moeder liggen. Routine procedures zoals het toedienen van vit K, wegen en temperaturen zullen pas na de 1^e borstvoeding gedaan worden.

Nazorg

- Na tenminste 1 uur ongestoord huid-op-huid contact wordt baby nagekeken door verloskundige, gynaecoloog of kinderarts.
- Baby wordt gewogen, getemperatuurd en krijgt vit K toegediend.
- Baby wordt aangekleed.

Bronnen

- [Protocol](#) huid-op-huid contact na een keizersnede, Catharina ziekenhuis
- Protocol huid-op-huid contact keizersnede/gentle sectio IJssellandziekenhuis Capelle a/d IJssel
- [Folder](#) Kangoeroeën Maasziekenhuis Pantein
- Newman, J. (2009) The Importance of Skin to Skin Contact. (http://www.ncbi.ca/index.php?option=com_content&id=82:the-importance-of-skin-to-skin-contact-&Itemid=17)
- Richtlijn borstvoeding (<http://www.richtlijnborstvoeding.nl/richtlijn/huid-op-huidcontact>)